

НОРМАТИВНА УРЕДБА

Чл. 230 от ДОПК

I. ОБЕКТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Един от често използваните способи за принудително изпълнение на публичните вземания е изпълнението върху вземанията, които публичният длъжник има от трето лице, което не е банка – например върху вземанията, които работникът или служителът има към своя работодател или върху вземанията, които изпълнителят по граждански или търговски договор има към възложителя по същия договор.

Вземанията на публичния длъжник от трето лица са част от неговото имущество. Поради това за удовлетворяване на публичното вземане в ДОПК е предвидена правната възможност принудителното изпълнение да се насочи върху вземанията на публичния длъжник от трето лица.

Вземанията на длъжника от трети лица, върху които се насочва изпълнението, могат да бъдат както за парични суми, в лева или валута, така и за движими вещи.

II. УСЛОВИЯ

Тъй като при изпълнението върху вземанията на длъжника от трето лице се засяга и правната сфера на едно трето лице, което не е титуляр на публичното задължение, този способ е допустим, при наличие на определени условия, а именно:

Вземанията, върху които се насочва изпълнението следва едновременно да са:

- ликвидни /безспорни/.
- изискуеми /с настъпил падеж/.

Съгласно ДОПК, счита се, че вземането е ликвидно и изискуемо, ако е налице едно от следните обстоятелства:

**когато бъде признато пред публичния изпълнител, или
когато е установено с влязло в сила съдебно решение, или
когато е установено с нотариално заверен документ, или
когато е установено с ценна книга, издадена от третото лице.**

III. СПОСОБИ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ВЗЕМАНЕТО

1. Признаване на вземането/дълга от третото задължено лице

- **изрично признаване на дълга**

Субект на признанието е третото задължено лице. За да се счита валидно, признанието следва да бъде направено от това лице лично, или чрез органи или лица, представляващи го по закон или по упълномощаване. Признанието може да бъде направено както пред публичния изпълнител, така и пред орган по приходите. За да се приеме, че е налице такова признание, третото задължено лице, съответно неговия представляващ, следва изрично да е заявил, че има задължение към лицето, което е титуляр на публичното задължение, като посочи основанието, размера и падежа на своето задължение.

- **мълчаливо признаване на дълга**

Допустимо е към лице, за което има наличие на данни, че е задължено към публичен длъжник, да бъде отправено искане по реда на чл. 56 от ДОПК – лично или чрез лицата, които го представляват, за даване на писмени обяснения относно наличие или липса на задължение към публичния длъжник – съответно относно неговия размер, падеж, ликвидност и други съществени за изпълнителния способ факти и обстоятелства. Искането може да бъде връчено на лицето по всички способы, регламентирани в Данъчно – осигурителния процесуален кодекс. С искането лицето следва да бъде уведомено за описаните по-долу правни последици от невявяване пред органа по приходите, както и че може да бъде призовано пред съда при условията на чл. 176 от Гражданския процесуален кодекс. В случай че така изисканите писмени обяснения не бъдат представени в определения срок, органът по приходите / публичният изпълнител има основание да приеме, че е получено признание, съответно че е доказана ликвидността и изискуемостта на вземането на данъчния длъжник от третото лице.

Към съставения във връзка с отправеното искане протокол задължително се прилагат изготвеното искане, доказателства за неговото връчване, както и всички други относими за конкретния случай доказателства за изискуемост и ликвидност на задължението. Такива доказателства могат да бъдат:

**ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ТРЕТИ ЛИЦА, КОИТО
НЕ СА БАНКИ**

- документи, събрани от длъжник - договори, фактури, писмени обяснения и др.;

- документи, събрани от третото лице, в т. ч.:

а) заверени разпечатки и копия от дневника за покупки и справка-декларация по ЗДДС на лицето, доказващи, че същото признава (декларира) пред приходната администрация, получаването на конкретна доставка, съответно възникването на задължение;

б) при извършена проверка на счетоводната му документация - заверени копия от счетоводни документи на лицето (баланс и/или оборотна ведомост, и/или извлечения от аналитични счетоводни сметки), доказващи, че лицето е осчетоводило свое задължение към длъжника, т. е. е признало счетоводно задължението си, прилагайки принципите на Закона за счетоводството и националните счетоводни стандарти и че това задължение все още не е погасено.

В случай, че лицето в указания срок признае възникването на задължението, но твърди, че същото е вече платено, без да представи необходимите документи, доказващи плащането, органът по принудително изпълнение приема, че вземането е все още изискуемо.

2. Други способи за установяване на вземането, което публичният длъжник има към трето лице

- **вземането е установено с влязло в сила съдебно решение** – такова установяване на задължението ще е налице, ако между публичния длъжник и третото лице е съществувал правен спор относно вземането, който е приключил с влязло в сила съдебно решение с което се приема за установено, че дългът на третото задължено лице към длъжника съществува или с което третото задължено лице се осъжда да заплати на длъжника определена сума или да му предаде вещи.

- **вземането е установено с нотариално заверен документ** - такъв документ може да бъде разписка, с която третото лице признава задължението си към публичния длъжник, договор, от който задължението е видно безспорно, като в случай, че същият е възмезден, следва да са налице и доказателства за изпълнението му от публичния длъжник.

**ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ТРЕТИ ЛИЦА, КОИТО
НЕ СА БАНКИ**

- вземането е установено с ценна книга, издадена от третото лице – например запис на заповед с настъпил падеж.

3. Презумпция за изискуемост и ликвидност и правни последици от извършено от третото лице плащане към публичния длъжник

Независимо дали вземането е изискуемо или ликвидно, ако третото лице плати, вземането се счита за такова, а ако плати на длъжника, се задължава към публичния изпълнител в същия размер.

III. НАРЕЖДАНЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Третото задължено лице е длъжно да внесе дължимата сума по сметката на публичния изпълнител или да му предаде вещите на длъжника в тридневен срок от получаване на издаденото от публичния изпълнител **нареждане за изпълнение**. Ако задължението на третото задължено лице е за периодично плащане, **то внася сумите в тридневен срок от падежа на всяка вноска.**

Органът, наложил обезпечението, може да предяви срещу третото задължено лице иск за сумите или вещите, които то отказва да предаде доброволно.